

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О. Б. Жильцов

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організаційно-правові засади державного управління

Спеціальність 8.15010001 «Державне управління»

Інститут суспільства

2014-2015 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Інститут суспільства

Кафедра державного управління та управління освітою

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

галузь знань: 1501 Державне управління
напрямок підготовки: 8.15010003 Державне управління
(освітньо-кваліфікаційний рівень «*магістр*»)
за вимогами кредитно-модульної системи

Київ – 2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ, НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Інститут суспільства

**Організаційно-правові засади
державного управління**

«ПОГОДЖЕНО»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

Вченою радою Інституту суспільства
Протокол № ____ від _____ 2014 р.

_____ О.Б. Жильцов

**Організаційно-правові засади
державного управління**

галузь знань: 1501 Державне управління
напрямок підготовки: 8.15010003 Державне управління
(освітньо-кваліфікаційний рівень «*магістр*»)
за вимогами кредитно-модульної системи

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри державного управління та
управління освітою

Протокол № ____ від _____ 2014 р.

Завідувач кафедри державного
управління та управління освітою

_____ Т.В. Поспелова

УДК ---
ББК ---

Організаційно-правові засади державного управління. Робоча навчальна програма. – К. :
Видавництво «Університет» КУ імені Бориса Грінченка, 2014. – 36 с.

Укладач:

Павлюк В.В., кандидат наук з державного управління, доцент кафедри державного управління та управління освітою Київського університету імені Бориса Грінченка

УДК 35.07/.08:659.3/4
ББК ---

© Павлюк В.В., 2014 р.
© КУ імені Бориса Грінченка, 2014 р.

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	6
II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ	8
III. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН	9
IV. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ	10
V. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ	17
VI. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	18
VII. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ	19
VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	21
IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	32
X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	34
XI. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	36

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Організаційно-правові засади державного управління» (далі – Програма) є нормативним документом КУ імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою державного управління та управління освітою Інституту суспільства на основі ОПП «Державне управління» відповідно до затвердженого навчального плану.

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій МОН України «Про Перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра» (лист № 1/9-736 від 06.12.2007), наказу МОН від 29.03.2012 № 384 «Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації» (зі змінами).

Програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання в КУ імені Бориса Грінченка відповідно до вимог ОКХ, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни.

Програма визначає перелік, обсяг, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів, необхідне навчально-методичне забезпечення.

Навчальна дисципліна «Організаційно-правові засади державного управління» є складовою частиною дисциплін циклу професійної та практичної підготовки нормативної частини блоку навчальної програми.

Метою викладання навчальної дисципліни є оволодіння студентами базовими знаннями щодо теоретичних та практичних аспектів організаційно-правових основ державного управління, а також формування у студентів сучасного мислення та уявлення специфіки діяльності в галузі державного управління.

Навчальна дисципліна «Організаційно-правові засади державного управління» має своїм **завданням**:

- висвітлити конституційні засади побудови державного управління в Україні, функціональну та організаційну структуру державного управління;
- розкрити зміст і сутність процесу правового забезпечення державного управління;
- конкретизувати та поглибити знання процесу створення правових норм функціонування та розвитку держави;
- надати знання засобів і особливостей правового регулювання державного управління й забезпечення законності;
- ознайомити з теоретичними підходами щодо еволюції державної влади, а також практикою організації роботи органів державного управління.
- розвинути вміння системного аналізу механізмів функціонування системи державного управління та її підсистем;

– поглибити вміння використання сучасних адміністративно-законодавчих методів в професійній діяльності в апараті державного управління.

Опанувавши навчальну дисципліну «Організаційно-правові засади державного управління», студент повинен **знати**:

– закономірності та принципи державного управління, теоретичні засади механізмів організаційно-правового забезпечення державного управління, здійснення державно-владних повноважень;

– форми і методи регулювання правових відносин як між підсистемами та елементами системи державного управління, так і між системою державного управління та зовнішнім середовищем.

Студенти повинні **уміти**:

– використовувати надбанні знання в практиці професійної діяльності в державних установах;

– здійснювати управлінський аналіз документів з питань організаційно-правового регулювання державного управління;

– розробляти пропозиції щодо чинної нормативно-правової бази на основі ознак її недосконалості за результатами аналізу ефективності діючих нормативно-правових документів, використовуючи системну методологію;

– застосовувати сучасні форми і методи у регулюванні правових відносин як між підсистемами та елементами системи державного управління, так і між системою державного управління та зовнішнім середовищем;

– користуватися методами підготовки пропозицій щодо реформування організації з використанням методів системного аналізу;

– користуватися ефективними та раціональними технологіями управління підпорядкованими системами (підсистемами);

– визначати раціональну структуру й збалансованість ресурсів органу влади (його структурних підрозділів) на принципах раціональної організації праці.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни «Організаційно-правові засади державного управління», становить 108 год., із них: лекції – 6 год., практичні заняття – 2 год., семінарські заняття – 2 год., самостійна робота – 58 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – 36 год.

II. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Організаційно-правові засади державного управління»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідно до ECTS: <i>3 кредити</i>	Шифр та назва галузі знань: <i>1501 «Державне управління»</i>	Частина програми (нормативна)
Модулів – 6	Шифр та назва напряму підготовки: <i>8.15010003 «Державне управління»</i>	Рік підготовки: 1 Семестр: I
Загальна кількість годин – <i>108 годин</i>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: « <i>Магістр</i> »	Аудиторні заняття: 68 год., з них: Лекції – 6 год. Практичні заняття – 2 год. Семінарські заняття – 2 год. Самостійна робота – 58 год.
Кількість тижневих годин: <i>18 годин</i>		Модульний контроль: 4 год. Семестровий контроль: 36 год. Вид контролю: екзамен

ІІІ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Назви розділів / тем	УСЬОГО	Аудиторні заняття	Лекції	Практичні	Семінарські	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І Конституційні засади організації державного управління в Україні									
1	Тема 1. Конституція України: основні засади організації державного управління	5	1	0,5		0,5		4	
2	Тема 2. Правове регулювання державного управління. Законність у державному управлінні	5	1	0,5		0,5		4	
	Разом	15	2	1	0	1		8	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ Функціональна та організаційна структура державного управління									
3	Тема 3. Цілі та функції державного управління. Функціональна структура державного управління	5	1	0,5		0,5		4	
4	Тема 4. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління	5	1	0,5		0,5		4	
	Разом	15	2	1	0	1		8	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ Побудова організаційної структури державного управління									
5	Тема 5. Основи побудови організаційної структури державного управління	4,5	0,5	0,5				4	
6	Тема 6. Напрямки реформування організаційної структури державного управління в Україні	8,5	0,5	0,5				8	
	Разом	18	1	1	0	0	0	12	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІV Система органів виконавчої влади України									
7	Тема 7. Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади. Міністерства в системі органів виконавчої влади в Україні.	9	1	0,5	0,5			8	
8	Тема 8. Місцеві державні адміністрації: роль і місце в системі державного управління.	7	1	0,5	0,5			6	
	Разом	23	2	1	1	0	0	14	7

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V Інститут президентства та законодавча влада в Україні.									
9	Тема 9. Президент України: розвиток інституту, організація роботи, правове регулювання. Рівень впливу інституту президента на розвиток держави і суспільства: сучасний стан.	7	1	0,5	0,5			6	
10	Тема 10. Верховна Рада України: організація та зміст діяльності.	5	1	0,5	0,5			4	
	Разом	19	2	1,5	1	0		10	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI Судова влада та органи прокуратури в Україні.									
11	Тема 11. Побудова судової влади в Україні.	2,5	0,5	0,5				2	
12	Тема 12. Прокуратура в Україні: специфіка діяльності та функція контролю.	2						2	
13	Тема 13. Створення дієвої системи державного управління в умовах суспільної перебудови. Інститут Державної служби.	4,5	0,5	0,5				2	
	Разом	15	1	1				6	7
	Модульний контроль	4							4
	УСЬОГО за навчальним планом	108	10	6	2	2	0	58	40

IV. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ

«Організаційно-правові засади державного управління»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Конституційні засади організації державного управління в Україні

Тема 1. Конституція України: основні засади організації державного управління

1. Основні положення Конституції України про поділ влади.
2. Поняття, система і види органів державної влади в Україні.

Основні поняття теми: Конституція України, державне управління, державна влада, орган влади, орган держави, ознаки державного органу.

Тема 2. Правове регулювання державного управління. Законність у державному управлінні

1. Акти державного управління та їх класифікація. Галузь законодавства. Предмет і методи правового регулювання.
2. Зміст законності в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні.
3. Відповідальність особи щодо забезпечення законності в державному управлінні.

Основні поняття теми: акт, нормативно-правовий акт, класифікація актів державного управління, ознаки нормативного акту, галузь законодавства, правове регулювання, предмет правового регулювання, методи правового регулювання, законність, відповідальність, забезпечення законності в державному управлінні.

Рекомендована література за змістового модуля I: 1, 4, 6, 7, 12, 20, 21, 32, 34.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Функціональна та організаційна структура державного управління

Тема 3. Цілі та функції державного управління. Функціональна структура державного управління

1. Цілі та функції державного управління: основні поняття та класифікація
2. Функціональна структура державного управління.

Основні поняття теми: цілі та функції державного управління, функціональна структура,

Тема 4. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління

1. Організаційна структура державного управління: основні поняття.
2. Елементи та зв'язки організаційної структури.

Основні поняття теми: структура, організаційна структура, елемент системи, суб'єкт управління, об'єкт управління, зв'язки між елементами системи, система державного управління.

Семінарське заняття 1

Розгляд Конституції як базового джерела побудови державного управління в Україні. Функціональна модель державного управління та його структура.

Завдання: розглянути конституційну побудову державного управління в Україні, зміст взаємовідносин між гілками влади; навести класифікацію нормативно-правових актів, що створюють та забезпечують діяльність системи державного управління в Україні; визначити сутність законності та відповідальності щодо її забезпечення в державному управлінні;

визначити функції державного управління в Україні, обґрунтувати значущість кожної з них, розглянути існуючу структуру органів державного управління.

Рекомендована література за змістового модуля II: 4, 5, 8-10, 16, 26, 39, 42, 43, 45.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Побудова організаційної структури державного управління

Тема 5. Основи побудови організаційної структури державного управління

1. Основні вимоги до організаційної структури управління.
2. Класифікація організаційних структур управління.
3. Характеристика різних видів організаційних структур управління.

Основні поняття теми: управління, державне управління, організаційна структура, види організаційних структур, класифікація.

Тема 6. Напрямки реформування організаційної структури державного управління в Україні

1. Реформи організаційної структури державного управління в Україні в останні роки.
2. Зарубіжний досвід реформування систем державного управління.
3. Потреба реформування організаційної структури державного управління в Україні.

Основні поняття теми: організаційна структура державного управління, реформування організаційної структури, зарубіжний досвід, напрями реформування.

Рекомендована література за змістового модуля II: 4, 5, 9, 10, 13, 41, 44.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Система органів виконавчої влади України

Тема 7. Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади. Міністерства в системі органів виконавчої влади в Україні

1. Кабінет Міністрів України: структура і компетенція.
2. Міністерства в системі органів виконавчої влади в Україні.
3. Інші центральні органи виконавчої влади.

Основні поняття теми: Кабінет Міністрів України, міністерство, орган виконавчої влади, структура, система органів виконавчої влади.

Тема 8. Місцеві державні адміністрації: роль і місце в системі державного управління.

1. Місцеві державні адміністрації: основні завдання та правовий статус.
2. Повноваження місцевих державних адміністрацій та їх взаємовідносини з різними гілками влади в Україні.
3. Взаємовідносини місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Основні поняття теми: місцева державна адміністрація, представництва президента на місцях, завдання та повноваження місцевих державних адміністрацій, органи місцевого самоврядування.

Рекомендована література за змістового модуля IV: 2, 3, 5, 7, 21, 23, 37, 37, 39.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

Інститут президентства та законодавча влада в Україні

Тема 9. Президент України: розвиток інституту, організація роботи, правове регулювання. Рівень впливу інституту президента на розвиток держави і суспільства: сучасний стан.

1. Генеза становлення інституту президентства в Україні. Статус і повноваження Президента України.
2. Адміністрація Президента України. Рада національної безпеки і оборони України.
3. Рівень впливу інституту президента на розвиток держави і суспільства

Основні поняття теми: Президент України, повноваження, статус, Адміністрація Президента.

Тема 10. Верховна Рада України: організація та зміст діяльності.

1. Організація діяльності Верховної Ради України.
2. Апарат Верховної Ради України.

Основні поняття теми: законодавча влада, Верховна Рада України, статус, повноваження, Апарат Верховної Ради України, розробка й прийняття законодавчих актів.

Практичне заняття 1

Діяльність Уряду щодо організації та реалізації державного управління в Україні. Міністерства, місцеві державні адміністрації в системі виконавчої влади. Особливості конституційно-правового статусу Президента України. Діяльність Верховної Ради України як правовий базис державного управління

Завдання:

навести приклади правових норм регулювання роботи Уряду; розглянути ієрархію державного управління в системі виконавчої влади; обґрунтувати необхідність функціонування органів державного управління на місцях (переваги та недоліки системи);

здійснити правовий аналіз повноважень та обов'язків Президента України, розглянути умови реалізації процедури імпічменту; розглянути

системну складову діяльності адміністрації та інших інституцій при Президентіві України.

надати послідовний опис процесу формування підстав та створення законодавства в Україні; розкрити зміст законотворчої діяльності

Питання для обговорення:

1. Формування Уряду, діяльність на всіх рівнях, важливість комплексної та системної діяльності.
2. Порядок формування місцевих державних адміністрацій та призначення посадових осіб. Особливості здійснення державного управління в містах Києві і Севастополі.
3. Межа розподілу повноважень між Президентом та Верховною Радою України як інструмент реалізації принципу стримувань і противаг.
4. Розробка та прийняття законодавчого акту в сучасній державі.

Рекомендована література за змістового модуля V: 1, 7-10, 16, 19-21, 24, 29, 34, 43, 45.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI

Судова влада та органи прокуратури в Україні.

Тема 11. Побудова судової влади в Україні.

1. Судова влада в Україні. Система судових органів.
2. Суди загальної юрисдикції. Конституційний Суд України.

Основні поняття теми: судова влада, суд, судовий орган, суди загальної юрисдикції, Конституційний Суд України, Верховний Суд України.

Тема 12. Прокуратура в Україні: специфіка діяльності та функція контролю.

1. Прокуратура в Україні.
2. Функції й завдання органів прокуратури.

Основні поняття теми: прокуратура, органи прокуратури, компетенція, прокурорський нагляд.

Тема 13. Створення дієвої системи державного управління в умовах суспільної перебудови. Інститут Державної служби.

1. Трансформація влади в результаті суспільних змін.

2. Інститут державної служби: організаційно-правова складова.
3. Ефективність державного управління.

Основні поняття теми: громадська свідомість, еволюція, революція, суспільна перебудова, державна служба, державний службовець, оцінка ефективності державного управління.

Рекомендована література за змістового модуля VI: 1, 7,10, 12, 14, 23, 25, 32, 34, 39, 41, 42, 45.

«Організаційно-правові засади державного управління»

самостійна робота (58 год.), модульний контроль (4 год.), семестровий контроль (36 год.)

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV		Змістовий модуль V		Змістовий модуль VI		
Лекції (теми, бали)	Тема 1. Конституція України: основні засади організації державного управління (1 бал)	Тема 2. Правове регулювання державного управління. Законність у державному управлінні (1 бал)	Тема 3. Цілі та функції державного управління. Функціональна структура державного управління (1 бал)	Тема 4. Сутнісні характеристики організації структури державного управління (1 бал)	Тема 5. Основи побудови організаційної структури державного управління (1 бал)	Тема 6. Напрямки реформування організаційної структури державного управління в Україні (1 бал)	Тема 7. Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади. Міністерств а в системі органів виконавчої влади в Україні (1 бал)	Тема 8. Місцеві державні адміністрації: роль і місце в системі державного управління. (1 бал)	Тема 9. Президент України: розвиток інституту, організація роботи, правове регулювання . Рівень впливу інституту президента на розвиток держави і суспільства: сучасний стан. (1 бал)	Тема 10. Верховна Рада України: організація та зміст діяльності. (1 бал)	Тема 11. Побудова судової влади в Україні. (1 бал)	Тема 12. Прокуратура в Україні: специфіка діяльності та функція контролю. (1 бал)	Тема 13. Створення дієвої системи державного управління в умовах суспільної перебудови. Інститут Державної служби. (1 бал)
Практичні та семінарські заняття (теми, бали)	Тема 1. (3 бали)						Тема 2 (5 бали)						
СР (бали)	3	3	3	3	5	5	3	3	3	3	5	5	5
ІНДЗ (бали)	10												
Поточний контроль (вид, бали)	Відповідь на практичному занятті – 5 (в т. ч.: виступ, повідомлення, участь у дискусії)												
Модульний контроль	<i>КМР – 1 (I модуль; 3 бали)</i> <i>КМР – 2 (II модуль; 3 бали)</i> <i>КМР – 3 (III модуль; 3 бали)</i> <i>КМР – 4 (III модуль; 3 бали)</i> <i>КМР – 5 (III модуль; 4 бали)</i> <i>КМР – 6 (III модуль; 3 балів)</i>												

VI. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів передбачає цілеспрямований пошук ефективних способів вивчення дисципліни, свідоме ставлення та послідовність в роботі, вміння використовувати наявну наукову літературу, публікації у періодичних виданнях, Інтернет-мережі, планування цілеспрямованої наукової пізнавальної та дослідницької роботи.

Формами самостійної роботи можуть бути:

- опрацювання наукових, періодичних, електронних джерел з основних питань держави, суспільства та державного управління;
- опрацювання законодавства України та нормативно-правової бази, які регулюють суспільні відносини у різних сферах життєдіяльності суспільства;
- підготовка завдань до практичних та семінарських занять;
- підготовка виступів, доповідей на науково-комунікативних заходах з даної проблематики.

Аудиторна робота студентів передбачає роботу під час лекційних та практичних занять, групових та індивідуальних консультацій.

Поряд з цими формами використовуються *тестові завдання, письмові контрольні опитування, захист рефератів.*

Розділи (обсяг в годинах)	Вид контролю	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. Конституційні засади організації державного управління в Україні			
Тема 1. Конституція України: основні засади організації державного управління (2 год.)	Підготовка семінарського заняття	3	3
Тема 2. Правове регулювання державного управління. Законність у державному управлінні (2 год.)	Усне опитування	3	3
Змістовий модуль II. Функціональна та організаційна структура державного управління			
Тема 3. Цілі та функції державного управління. Функціональна структура державного управління (4 год.)	Усне опитування	3	4
Тема 4. Сутнісні характеристики організаційної структури державного управління	Підготовка семінарського заняття	3	4
Змістовий модуль III. Побудова організаційної структури державного управління			
Тема 5. Основи побудови організаційної структури державного управління (2 год.)	Тести	5	5
Тема 6. Напрямки реформування організаційної структури державного управління в Україні (2 год.)	Тести	5	5
Змістовий модуль IV. Система органів виконавчої влади України			
Тема 7. Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади. Міністерства в системі органів виконавчої влади в Україні (3 год.)	Підготовка практичного заняття	3	6

Тема 8. Місцеві державні адміністрації: роль і місце в системі державного управління. (2 год.)	Усне опитування	3	6
Змістовий модуль V. Інститут президентства та законодавча влада в Україні			
Тема 9. Президент України: елементи статусу та перспективи розвитку (2 год.)	Підготовка практичного завдання	3	7
Тема 10. Верховна Рада України. (2 год.)	Усне опитування	3	7
Змістовий модуль VI. Судова влада та органи прокуратури в Україні.			
Тема 11. Побудова судової влади в Україні (2 год.)	Усне опитування	5	8
Тема 12. Прокуратура в Україні: специфіка діяльності та функція контролю. (2 год.)	Усне опитування	5	8
Тема 13. Створення дієвої системи державного управління в умовах суспільної перебудови. Інститут Державної служби. (2 год.)	Підготовка практичного завдання	5	8
Разом: 36 год.	Разом: 49 балів		

VII. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Мета ІНДЗ: перевірка засвоєння студентами основного матеріалу дисципліни, отримання навиків роботи з першоджерелами, вміння орієнтуватися в законодавстві України, самостійно робити висновки з проблематики, яка була висвітлена в ІНДЗ.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична та практична робота у межах навчальної програми курсу на основі знань, умінь, навичок, які студенті отримали під час занять і відображають зміст декількох тем дисципліни або всього курсу.

Види ІНДЗ та система їх оцінювання:

- тематичний реферат (10 балів);
- мультимедійний проект – презентація (10 балів);
- реферування літератури (10 балів).

1. Формою самостійної роботи студентів є підготовка **тематичного реферату** (тема узгоджується з викладачем) на відповідну тему в межах курсу навчальної дисципліни.

Обсяг реферату визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення питання, що розглядається, оцінити, як воно висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. При вдалому розкритті тем достатньо до 6-8 сторінок основного тексту (крім списку літератури та додатків).

Титульний аркуш реферату повинен мати такий зміст: назва Міністерства, назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; назва роботи; прізвище, ім'я та по-батькові студента, курс, особистий підпис; посада, прізвище та ініціали викладача, який перевірятиме реферат.

За титульним аркушем слідує зміст роботи, вступ, основна частина, висновки, список використаної літератури. Усі розділи й підрозділи реферату мають бути виділені заголовками та в разі потреби підзаголовками й відображені в змісті роботи.

Технічна характеристика реферату: шрифт основного тексту – Times New Roman; розмір шрифту (кегель) – 14; відстань між рядками – 1,5; поля тексту: зверху, знизу – 2 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см; нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці. На титульній сторінці номер не ставиться.

Укладаючи список використаної літератури слід дотримуватись вимог державного стандарту. Кожний бібліографічний запис треба починати з нового рядка, літературу належить розташувати в алфавітному порядку авторів (назв). Бібліографічні записи у «Списку...» повинні мати порядкову нумерацію. Посилання на літературу робляться в тексті в квадратних дужках із позначенням їх порядкового номера в списку й сторінок через кому.

2. Підготовка мультимедійного проекту (презентації) передбачає володіння студентами мультимедійними технологіями. У проекті має міститися текст, що розкриває тему та зображення, що її ілюструють. Викладачеві надається роздрукована та електронна копії.

3. Реферування літератури відображає зміст 2-3 джерел із визначеної теми (тема узгоджується з викладачем). Студент має опрацювати обрану тему та підготувати відповідний документ. Обсяг реферування літератури має бути в межах 5 сторінок формату А 4 (без списку літератури та додатків). До реферованої літератури додаються ксерокопії реферованих статей. Технічні вимоги: шрифт основного тексту – Times New Roman; розмір шрифту (кегель) – 14; відстань між рядками – 1,5; поля тексту: зверху, знизу – 2 см, ліворуч – 3 см, праворуч – 1,5 см; нумерація сторінок – праворуч зверху, без крапки в кінці.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

№ п/п	Опис критерію	Максимальна кількість балів
1.	Повнота розкриття теми	5
2.	Логічність викладу матеріалу	3
3.	Оформлення, що відповідає вимогам	1
4.	Обсяг, що відповідає вимогам	1
Разом		10 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	9 – 10	Відмінно
Достатній	7 – 8	Добре
Середній	5 – 6	Задовільно
Низький	0 – 4	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни.

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності	Макс. к-ть балів	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	Σ
1.	Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	13
2.	Відвідування практичних та семінарських занять		1,5	-	-	1,5	-	-	-	-	3	2	-	-	-	8
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	3	3	3	3	5	5	3	3	3	3	5	5	5	49
4.	Робота на практичному занятті	5	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	10
5.	ІНДЗ	10	10													10
6.	Написання модульної контрольної роботи	10													10	10
	Усього		5,5	4	4	10,5	6	6	14	4	7	11	6	6	16	100

Згідно з «Положенням про організацію навчального процесу в умовах кредитно-модульної системи навчання в Київському міському педагогічному університеті імені Б.Д. Грінченка», результати навчання студентів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою.

При цьому у процесі навчання за цим предметом студент може отримати максимально 100 балів.

Для отримання позитивної оцінки для складання заліку студенту необхідно набрати не менше 60 балів. Студенту, який набрав від 0 до 59 балів виставляється «незадовільно».

Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за такою схемою:

Оцінка ECTS	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету	Оцінка за національною шкалою	Для отримання заліку
A	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів	відмінно	зараховано
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82-89 балів	добре	
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75-81 балів		
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69-74 балів	задовільно	
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60-68 балів		
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35-59 балів	Незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1-34 балів		не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Тестові завдань для контролю знань з вивчення дисципліни «Організаційно-правові засади державного управління»

1. *Управління* – це соціальна функція, що проявляється у владно-організуючій діяльності, яка забезпечує узгодження спільної праці і побуту людей для досягнення суспільно значущих цілей і завдань.
 - а) так
 - б) ні
2. *Соціальне управління* здійснюється шляхом забезпечення порядку і безпеки.
 - а) так
 - б) ні
3. Особливістю *державного управління* є його залежність від політики.
 - а) так
 - б) ні
4. Український дослідник Г.Атаманчук визначав *державне управління* як підзаконну діяльність виконавчої влади, спрямовану на практичну організацію нормального життя суспільства і забезпечення особистої

безпеки громадян, створення умов їх матеріального, культурного та духовного розвитку.

- а) так
 - б) ні
5. *Об'єктом управління* є соціальна організація суспільства з властивими їй соціальною структурою і процесами
- а) так
 - б) ні
6. Перебування влади під публічним контролем відповідає принципу державного управління:
- а) відкритості
 - б) демократизму
 - в) законності.
7. Однією з особливостей державного управління є:
- а) державне управління є похідним від політики, не може функціонувати без існування відповідних стабільних відносин між політичними інститутами
 - б) державне управління не може стати над соціальними інтересами даного суспільства, воно завжди відповідає об'єктивно зумовленим соціальним цілям і завданням певних управлінських систем
8. Принципи державного управління – це:
- а) засоби впливу на об'єкт управління для досягнення поставлених цілей
 - б) правова та організаційна активність державних органів щодо формування й реалізації управлінських цілей і функцій та забезпечення їх власної життєдіяльності
 - в) фундаментальні істини, закономірності, керівні правила, закріплені у правовій формі, яких повинні дотримуватися органи державного управління та державні службовці у своїй діяльності
9. Державна влада визначається, як:
- а) система повноважень і засобів, що застосовуються від імені суспільства для захисту і реалізації спільного інтересу, узгодження загальних і часткових інтересів, функцій регулювання і вирішення конфліктів у суспільстві
 - б) організована сила, яка забезпечує здатність, право і можливість певних соціальних спільнот підпорядковувати своїй волі підвладних, примушувати їх до певних дій, розпоряджатися поведінкою і навіть самим життям людей
10. Принцип державного управління, що полягає у виборі оптимального управлінського рішення в конкретних умовах, відповідності діяльності інтересам суспільства, якісному та своєчасному наданні управлінських послуг та забезпеченні прав і свобод громадян – це принцип:
- а) єдності цілей й управління
 - б) послідовності реалізації цілей
 - в) ефективності

- г) демократизму
11. Характерними ознаками держави є:
- а) наявність особового апарату управління
 - б) виключне право на прийняття законів
 - в) це суперництво за обмежені ресурси
 - г) виключне право визначати грошову систему
 - д) наявність апарату примусу
12. До загальних функцій держави відносяться:
- а) адміністративно-політичні
 - б) мотивації
 - в) соціальні
 - г) культурно-освітні
 - д) контроль
 - є) економічні
13. Основними ознаками ефективності державного управління при наданні державних послуг є:
- а) орієнтація на споживача
 - б) зацікавленість державних службовців у кінцевому результаті
 - в) задоволення потреб населення
 - г) забезпечення умов для соціальної злагоди
 - д) системний підхід
 - є) прийняття обґрунтованих рішень
14. До допоміжних функцій держави відносять:
- а) стратегічне планування
 - б) організація діяльності
 - в) управління людськими ресурсами
 - г) зв'язки з громадськістю
 - д) фінансова діяльність і бюджетний процес
 - є) діловодство і документування
15. Державне управління розглядається як позитивна, організуюча і творча діяльність органів виконавчої влади, що здійснюють управління господарчим, соціально-культурним та державно-політичним будівництвом.
- а) так
 - б) ні
16. Структура механізмів державного управління – це найбільш розгалужена та численна сукупність взаємопов'язаних виконавчо-розпорядчих органів.
- а) так
 - б) ні
17. Органи державного управління та органи виконавчої влади є тотожними у законодавчому підході до визначення.
- а) так
 - б) ні

18. Державний механізм визначають як систему органів державної влади, які реалізують свої повноваження за певними принципами через апарат державного управління.
- а) так
 - б) ні
19. Загальні підзаконні нормативні видаються місцевими органами виконавчої влади, їх дія поширюється на управлінські об'єкти в межах відповідних адміністративно-територіальних одиниць.
- а) так
 - б) ні
20. Будь-який механізм держави має бути:
- а) раціональним, прозорим і підконтрольним суспільству, здатним до визначення запитів громадян і надання державних послуг
 - б) забезпечувати виконання соціальних обов'язків
21. Основними об'єктами державного управління слід вважати:
- а) органи державного управління
 - б) підпорядковані об'єктам органи виконавчої влади, сектори державного управління, галузі промисловості, державні установи, організації і підприємства, підвідомчі органам виконавчої влади
22. Виконавча влада це:
- а) одна з гілок єдиної державної влади, що реалізує забезпечення безпеки громадян, суспільства і держави; створює умови для реалізації громадянами й організаціями їх прав і свобод для вільного політичного, економічного, соціального і духовного життя; для добробуту громадян
 - б) компонент системи державного управління, зумовлений її суспільно-політичною природою, соціально-функціональною роллю, цілями і змістом
23. Управлінська діяльність органів державної влади характеризується:
- а) створення системи ефективного управління суспільно-політичними процесами
 - б) виданням розпорядчих документів, вид яких визначається актами законодавства та положеннями про них
24. Орган виконавчої влади визначається як:
- а) первинний елемент апарату державного управління, що має юридичний статус, утворюється у порядку, встановленому державою, здійснює від її імені функції виконавчої влади і наділений для цього державно-владними повноваженнями
 - б) виконує адміністративну функцію управління державними ресурсами
25. Управлінські процедури забезпечують:
- а) чітке функціонування апарату державного управління
 - б) процес здійснення виконавчо-розпорядчої діяльності
 - в) наукове обґрунтування державного управління
 - г) створення умов для реалізації прав і обов'язків громадян

- д) економію сил, засобів і часу працівників апарату управління
26. До системи органів виконавчої влади відносяться:
- а) Верховна Рада Автономної республіки Крим
 - б) Севастопольська міська державна адміністрація
 - в) Національний банк України
 - г) Київська міська рада
 - д) Вінницька обласна державна адміністрація
27. Ознаками апарату державного управління є:
- а) суворі ієрархія побудови та діяльності управлінських ланок
 - б) наявність матеріального забезпечення діяльності
 - в) підзвітність представницьким органам і виконання законів
 - г) професіоналізм
 - д) динамізм оперативності та конкретності діяльності
 - є) функціональна структура організації
28. Розрізняють такі типи сучасних організаційних структур:
- а) функціональна
 - б) динамічна
 - в) проектна
 - г) дивізіональна
 - д) шарова
29. Державні органи поділяються за:
- а) типом та формою призначення
 - б) *терміном функціонування*
 - в) *територією діяльності*
 - г) *характером і змістом діяльності*
 - д) принципом ієрархії
30. Прийняття управлінських рішень одна із спеціальних функцій державного управління.
- а) так
 - б) ні
31. Ефективність прийняття управлінських рішень полягає у досягненні мети за умови найменших витрат.
- а) так
 - б) ні
32. Колективізовані рішення – це рішення в яких беруть участь багато людей, які не обов'язково функціонально пов'язані між собою, не обов'язково відображають колективні уподобання
- а) так
 - б) ні
33. Модель ідеологічного фактора прийняття рішення акцентує увагу в прийнятті рішень на роль переконань, поглядів, різних способів сприйняття політичних проблем.
- а) так
 - б) ні

34. Політичне рішення є різновидом управлінського рішення, головною особливістю якого є необхідність виявляти, враховувати та гармонізувати суспільні інтереси.
- а) так
 - б) ні
35. До основних функцій владних структур щодо прийняття ефективних рішень відносяться:
- а) мобілізуюча функція, яка полягає у використуванні мобілізуючих технологій форсування і підтримки рішення значними масами населення
 - б) функція виявлення, врахування та гармонізації суспільних інтересів
36. Концепція прийняття рішень, яка базується на раціональних засадах політичного процесу, що тісно пов'язана з економічними теоріями – це:
- а) консервативна модель
 - б) модель раціонального вибору
37. Концепція вимушеної раціональності була розроблена:
- а) Гербертом Саймоном
 - б) Анрі Файольом
38. Діяльність соціальних груп щодо захисту своїх інтересів, тиск на органи законодавчої і виконавчої влади з метою досягнення своїх цілей – це:
- а) процедура прийняття управлінських рішень
 - б) лобізм
39. Спільне генерування ідей для прийняття рішень, метод багатоетапної процедури анкетування відносяться до:
- а) колективних методів прийняття рішень
 - б) евристичних методів прийняття рішень
40. Виділяють такі форми управлінської діяльності:
- а) організаційні
 - б) правові
 - в) нормативно-правові
 - г) організаційно-правові
 - д) програмно-цільові
41. За функціональним змістом, характером завдань, які вирішуються рішення класифікуються на:
- а) планові
 - б) оперативні
 - в) ситуаційні
 - г) організаційні
 - д) прогнозуючі
42. Етап прийняття і реалізації управлінського рішення охоплює:
- а) генерування варіантів можливих управлінських рішень
 - б) доведення управлінських рішень до виконавців
 - в) організацію виконання управлінських рішень
 - г) визначення цілей
 - д) вибір одного, найбільш ефективного варіанта дій

43. Етап підготовки управлінського рішення включає в себе:
- а) збір і аналіз інформації про завдання, яке підлягає вирішенню
 - б) контроль за виконанням рішення
 - в) визначення, прогнозування розвитку ситуації і формування проблем
 - г) формування критеріїв і вибір ефективних варіантів управлінських рішень
 - д) складання плану реалізації рішення
44. Інститут державної служби – це комплексний правовий інститут, що характеризується практичним забезпечення ефективності реалізації завдань і функцій.
- а) так
 - б) ні
45. Під службою розуміють вид діяльності людини, систему установ, певний соціально-правовий інститут.
- а) так
 - б) ні
46. Державний службовець зобов'язаний невідкладно в межах своїх повноважень виконувати будь-які розпорядження керівника.
- а) так
 - б) ні
47. До типів державної служби у широкому розумінні відносять мілітаризовану державну службу.
- а) так
 - б) ні
48. Діловодство, юридичне обслуговування, матеріально-технічне забезпечення відносяться до допоміжних функцій державної служби.
- а) так
 - б) ні
49. Законопроектна, експертна, аналітична діяльність, довідкова робота державних службовців у процесі підготовки законопроектів – це функція державної служби:
- а) правозастосовча
 - б) правотворча
50. Забезпечення пріоритету прав людини і громадянина, політичної і релігійної нейтральності, гласності і прозорості під час виконання обов'язків на державній службі відносяться до принципів:
- а) конституційних
 - б) організаційно-правових
51. Посади Президента України, членів Кабінету Міністрів України, перших заступників та заступників міністрів; народних депутатів в Україні відносяться:
- а) до державної служби
 - б) до політичних посад

52. Відповідальність за визначення пріоритетів та напрямів державної політики, за політичні рішення з максимальним врахуванням суспільних потреб несуть:
- а) державні службовці
 - б) політики
53. Під законністю в державному управлінні розуміють:
- а) систему необхідних стримань і противаг між підсистемами державної влади
 - б) систему юридичних правил, норм, засобів і гарантій, покликану забезпечувати практичну реалізацію законів та інших правових актів
54. Державна служба ґрунтується на таких основних принципах:
- а) законність
 - б) громадський контроль
 - в) рівний доступ до державної служби
 - г) забезпечення ефективної роботи
 - д) доброчесність
55. Для забезпечення законності в державному управлінні необхідно дотримуватися наступних умов:
- а) забезпечити публікацію законів
 - б) сформуванню систему необхідних стримань і противаг між гілками державної влади
 - в) забезпечити незалежність судової системи
 - г) сформуванню відносини взаємного контролю
 - д) забезпечити рівність у правовідносинах
56. Законність і дисципліна в державному управлінні забезпечуються наступними способами:
- а) дисциплінарною відповідальністю
 - б) кримінальною відповідальністю
 - в) припиненням порушення законів
 - г) проведенням контролю
 - д) здійсненням нагляду
 - є) за допомогою звернень громадян
57. До основних проблем державної служби України фахівці відносять:
- а) низьку стабільність та недостатні гарантії політичної нейтральності державної служби
 - б) відсутність чіткого механізму проходження державної служби
 - в) неефективну комунікацію з суспільством
 - г) недостатнє забезпечення рівних можливостей та справедливої оцінки професійних заслуг
 - д) недостатній правовий та соціальний захист державних службовців від політичних впливів
58. До нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері державної служби можна віднести:
- а) Указ Президента України «Питання управління державною службою в Україні»

- б) Закон України «Про звернення громадян»
 - в) Закон України «Про судоустрій та статус суддів»
 - г) Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування»
 - д) Європейську Хартію місцевого самоврядування
59. Бюрократію визначають, як адміністративну систему організації, яка складається з ряду офіційних осіб, що займають ієрархічні посади, мають формальні права і обов'язки та відповідальність за їх виконання
- а) так
 - б) ні
60. Бюрократія і бюрократизм за своєю суттю є тотожними поняттями?
- а) так
 - б) ні
61. Надмірне розростання і безвідповідальність виконавчої влади характеризує бюрократизм в політичній площині
- а) так
 - б) ні
62. Використання особою, наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди є чинником, що зумовлює бюрократизацію державного апарату
- а) так
 - б) ні
63. Чи вірним є твердження про те, що будь-яка організація завжди може існувати і раціонально діяти без бюрократичної структури та ієрархії
- а) так
 - б) ні
64. Відрив апарату управління від суспільства, перетворення його на самостійну силу з власними егоїстичними інтересами, які він забезпечує, використовуючи своє становище розпорядника громадських справ і коштів, це:
- а) бюрократизм
 - б) корупція
65. Систему економічних відносин в державі, коли успіх у бізнесі залежить від особистих зв'язків бізнесменів та державних службовців задля отримання преференцій для бізнесу визначають як:
- а) корупцію
 - б) кумовський капіталізм
66. Дублювання однакових функцій органами державної влади, неузгодженість дій різних владних структур, низька виконавча дисципліна, відсутність відповідальності за результати діяльності відносяться до групи факторів, що впливають на поширення корупції:
- а) організаційно-управлінських
 - б) морально-психологічних
67. Ідея теорії «раціональної бюрократії» належить:
- а) М.Веберу
 - б) К.Марксу

68. Підпорядкування правилам, інструкціям, які чітко зафіксовані й визначені відповідає наступному принципу раціональної бюрократії:
- а) функціональної компетенції
 - б) формалізму
69. До характеристик східної моделі бюрократії фахівці відносять:
- а) обмеженість перспектив службової кар'єри
 - б) певна відокремленість управлінців від суспільства
 - в) жорсткі заходи проти неформальних зв'язків
 - г) наявність ієрархії посад
 - д) відсутність у чиновництва будь-яких гарантій проти свавілля
70. Серед економічних факторів, що впливають на процеси поширення корупції в Україні фахівці називають:
- а) відсутність порядку спеціальної перевірки виробничих структур
 - б) відсутність сприятливого режиму діяльності підприємств та підприємців
 - в) відсутність прозорості процесів роздержавлення власності
 - г) важке податкове навантаження на підприємства
 - д) недоліки нормативно-правової бази, наявність прогалин і правових колізій
71. Ідеальний тип раціональної бюрократії відрізняється основними особливостями, зокрема:
- а) прозорістю діяльності установ
 - б) незалежністю чиновника
 - в) строго ієрархічною структурою
 - г) емоційною нейтральністю відносин
 - д) формальним статусним підпорядкуванням
72. Поняття «бюрократія» науковці трактують в кількох значеннях, зокрема:
- а) чиновництво як соціальна група
 - б) управлінський апарат, що складається з призначених та ієрархічно організованих чиновників
 - в) деструктивний суспільно-небезпечний ефект
 - г) структурно впорядкована система з реалізації завдань держави
 - д) система політичного і державного менеджменту
73. До негативних явищ, що породжує бюрократизм належать::
- а) елітаризм
 - б) непотизм
 - в) етатизм
 - г) кумовський капіталізм
 - д) корупція

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади державного управління» передбачає:

- Робочу навчальну програму дисципліни.
- Плани, конспекти лекцій.
- Опорні плани-конспекти лекцій (для студентів).
- Плани практичних, семінарських занять.
- Комплекс завдань для поточного контролю.
- Нормативно-правові акти України, що стосуються забезпечення вивчення основних тем дисципліни в електронному вигляді.

Глибокі знання теорії державного управління неможливі без обов'язкового поєднання пасивного, як правило, набуття студентами певних знань на *лекціях* з активною і наполегливою підготовкою до практичних та семінарських занять і викладанням свого бачення (на основі вивчення відповідних законів, практики їх застосування та літературних джерел) щодо вирішення того чи іншого питання, вміння вести аргументовану полеміку, обстоювати свою точку зору на групових заняттях.

Практичні заняття – це набуття студентами навичок застосування здобутих знань при вирішенні тієї чи іншої проблемної життєвої ситуації.

Семінарські заняття – це вид навчального заняття, коли викладач організує дискусію (обговорення) з попередньо визначених питань, до яких студенти готують тези виступів.

Безпосередньо на семінарському занятті студенти можуть доповнювати відповіді один одного, обґрунтовувати свій варіант вирішення тієї чи іншої життєвої ситуації. Коли запитання вичерпані, завдання розв'язане, викладач підводить підсумки диспуту, аналізує його хід, називає студентів, які показали хороші знання, а також вирішує питання, з яких не досягнуто єдності думки. Він також оцінює відповіді кожного студента, відзначає найбільш аргументовані та юридично грамотні, звертає увагу на мовні огріхи, неправильне вживання юридичних термінів і понять, неточні юридичні формулювання.

Одержані студентом на практичних та семінарських заняттях оцінки враховуються при виставленні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни «Організаційно-правові засади державного управління».

Консультація – один із видів навчальних занять (індивідуальні або групові), що проводяться з метою отримання студентами відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та для пояснення певних теоретичних положень або аспектів їх практичного застосування. У процесі консультацій (особливо поточного консультування) допускається діагностичне тестування знань студентів для виявлення ступеня засвоєння окремих теоретичних положень, теорій, закономірностей, рівня сформованості практичних умінь і навичок та перевірки ефективності прийомів і методів навчання, що використовуються під час аудиторних занять.

Основними особливостями модульного структурування навчальної дисципліни є її здатність до:

- забезпечення обов'язкового опрацювання кожного компонента дидактичної системи і наочне його подання в модульній програмі та модулях;
- формування чіткої структуризації змісту навчання, послідовного викладу теоретичного матеріалу, забезпечення навчального процесу інформаційно-предметною системою оцінки і контролю засвоєння знань, що дозволяє коригувати процес навчання;
- передбачення варіативності навчання, адаптації навчального процесу до індивідуальних можливостей і потреб студентів.

Кредит (залікова одиниця) – це уніфікована одиниця обсягу та вимірювання результатів навчання, досягнутих студентом на певний момент виконання програми навчання.

Навчальний модуль – це задокументована, логічно завершена та відносно самостійна частина навчального курсу, сукупність теоретичних та практичних завдань відповідного змісту та структури з розробленою системою навчально-методичного та індивідуально-технологічного забезпечення, необхідним компонентом якого є відповідні форми рейтингового контролю.

Змістовий модуль – система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному навчальному модулю.

Фонд кваліфікаційних завдань – це сукупність кваліфікаційних завдань, призначених для перевірки змістового чи навчального модуля.

Рейтинг (рейтингова оцінка) – це чисельна оцінка досягнень студента, яка визначається за багатобальною шкалою в процесі виконання ним заздалегідь визначеної сукупності навчальних завдань.

Вивчення модуля завершується *модульним контролем* – перевіркою рівня засвоєння навчального матеріалу модуля. Модульний контроль проводиться на практичному занятті згідно з розкладом занять. Модульний контроль проводиться незалежно від виду підсумкового контролю навчальної дисципліни.

Підводячи *рейтинг* досягнень студентів з навчальної дисципліни його максимальна кількість може складати 100 балів. Діагностуючи результати вивчення навчального матеріалу модулю чи змістовного модулю доцільно враховувати результати поточного оцінювання знань студентів та відвідування занять, якщо вони були системно продуманими (наприклад, за відвідування заняття – 1 бал). У підсумковій рейтинговій оцінці необхідно враховувати й результати науково-дослідної роботи студентів, їх участь в олімпіадах та інше (за рішенням кафедри).

Перед початком вивчення навчальної дисципліни чи окремого модуля, на вступній лекції, до студентів необхідно довести всю необхідну інформацію, що стосується цілей навчальної дисципліни (модуля); термінів, порядку та умов здійснення модульного контролю; завдань для самостійного

вивчення, що дозволить їм планувати свій навчальний час, забезпечить своєчасну та якісну підготовку до модульного контролю.

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для реалізації його творчих можливостей через індивідуально-спрямований розвиток їхніх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Індивідуальні заняття проводяться з одним або кількома студентами під керівництвом викладача за окремим графіком, складеним кафедрою, затвердженим завідувачем кафедри із зазначенням дня, часу, аудиторії та прізвища викладача, який проводить заняття, з урахуванням потреб і можливостей студента.

Індивідуальне навчальне заняття проводиться з студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальні навчальні заняття організуються за окремим графіком. Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю (крім державної атестації) визначає викладач.

Звертаючись до опублікованих джерел слід враховувати динамізм законодавства й мати на увазі, що окремі положення можуть застаріти, втратити актуальність. Важливо також пам'ятати, що коментарі до законів є їх науковим тлумаченням, висловлені там позиції аж ніяк не можуть вважатись обов'язковими, істиною в останній інстанції, яка не підлягає критичній оцінці й оспоруванню. Авторитет відповідних джерел визначається ґрунтовністю аналізу й вагомістю аргументів, а не титулованістю авторів.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. // Відом. Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141. (Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44; № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68; № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142; № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143)
2. Закон України про місцеві державні адміністрації // Відом. Верховної Ради України. - 1999. - № 20-21. - Ст. 190.
3. Закон України про столицю України – місто-герой Київ // Відом. Верховної Ради України. - 1999. - №11. - Ст. 79.
4. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов. - К. : Юстиніан, 2007. -288 с.
5. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування у межах нової системи територіальної організації влади в Україні. / Національний інститут стратегічних досліджень – К., 2011. – 54 с.

6. Воронкова В.Г. Менеджмент в держаних організаціях: навч. посіб. / В.Г. Воронкова. - К.: Професіонал, 2004. - 256 с.
7. Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування: Зб. наук. праць / Кол. авт. Н.Р. Нижник. – К.: Вид-во УАДУ, 2010. – 224 с.
8. Державне управління в Україні: навч. посіб. / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. - К., 2009. - 432 с.
9. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація/ Відп. ред. проф. Н.Р. Нижник. – К.: Вид-во УАДУ, 2010.- 488с.
10. Державне управління та адміністративне право в сучасній Україні: актуальні проблеми реформування. – К.: Вид-во УАДУ, 2009. – 50 с.
11. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування: Монографія / Кол. авт.: За ред. О.Ю. Оболенського. – Хмельницький: Поділля, 2009. – 570 с.
12. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. - К.: Факт, 2003. - 384 с.
13. Європейські принципи державного управління. – К.: Вид-во УАДУ, 2011. – 52 с.
14. Желюк Т.Л. Державна служба: навч. посіб. / Т.Л. Желюк. - Луцьк : Професіонал, 2000. -558 с.
15. Законодавство України про місцеве самоврядування : зб. законодав. актів: за станом на 5 листоп. 2001р.// Верхов. Рада України. - Офіц. вид. - К.: Парлам. вид-во, 2001.
16. Колодій А.М., Олійник А.Ю. Державне будівництво: місцеве самоврядування: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 304 с.
17. Круш П.В. Регіональне управління: навч. посіб. / П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко. - К. : ЦУЛ, 2007. - 248 с.
18. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: навч. посіб. / О.Д. Лазор. - К. : ЦУЛ, 2003. - 432 с.
19. Малиновський В. Державне управління: навч. посіб. / В. Малиновський. - Луцьк : РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2000. - 558 с.
20. Малиновський В.Я. Державне управління: Навч. посібник. – Луцьк.: Вежа, 2010. – 558 с.
21. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський. -К.: Знання, 2009. - 582 с.
22. Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба: словник-довідник / О.Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2005.-478 с.
23. Оболенський О.Ю. Державна служба: підручник / О.Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ. 2006.-472 с.
24. Ординський В.Л. Управління в органах виконавчої влади : навч. посіб. / В.Л. Ординський, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів. - К. : ЦУЛ, 2008. - 296 с.
25. Підвищення ефективності державного управління: стан, перспективи та світовий досвід / За ред. В.М. Князева. – К.: Вид-во УАДУ, 2009. – 220 с.

26. Якубовський О.П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії : монографія / О.П. Якубовський, Т.А. Бутирська. - О.: ОРГД НАДУ, 2004. - 196 с.

XI. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

27. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (редакція від 01.10.2011 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

28. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (редакція від 02.10.2011р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

29. Державне управління: теорія та практика. Засновник Національна академія державного управління при Президентові України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/>.

30. Державний комітет статистики. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

31. Державна програма економічного і соціального розвитку України на 2012 рік та основні напрями розвитку на 2013 і 2014 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua>.

32. Електронне наукове фахове видання “Державне управління: удосконалення та розвиток” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/>.

33. Європейська хартія місцевого самоврядування (укр/рос) від 15.10.1985 (редакція від 16.11.2009 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

34. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (редакція від 04.02.2011р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

35. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (редакція від 11.10.2011р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

36. Про всеукраїнський та місцеві референдуми: Закон України від 03.07.1991 № 1286-XII (редакція від 01.01.2011 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

37. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 586-XIV (редакція від 19.05.2011 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

38. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР (редакція від 07.08.2011р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

39. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 09.12.2010 № 1085/2010 (редакція від

23.07.2011р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

40. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон України від 15.07.1997 № 452/97-ВР (редакція від 15.07.1997р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

41. Про Стратегію реформування системи державної служби в Україні : Указ Президента України від 14.04.2000 № 599/2000 (редакція від 14.04.2000р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>.

42. Радник. Український юридичний портал. – Режим доступу :<http://radnuk.info/pidrychnuku/derj-upr>.

43. Сервер Верховної Ради України. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

44. Территориальное управление: государственное, региональное, муниципальное [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://vasilieva.a.narod.ru/>.

45. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.